

Vlaanderen
is diervriendelijk

Huisdierwijzer fazanten

Phasianinae

DEPARTEMENT
OMGEVING

vlaanderen.be/huisdierinfo

////////////////////////////////////

HUISDIERWIJZER: FAZANTEN

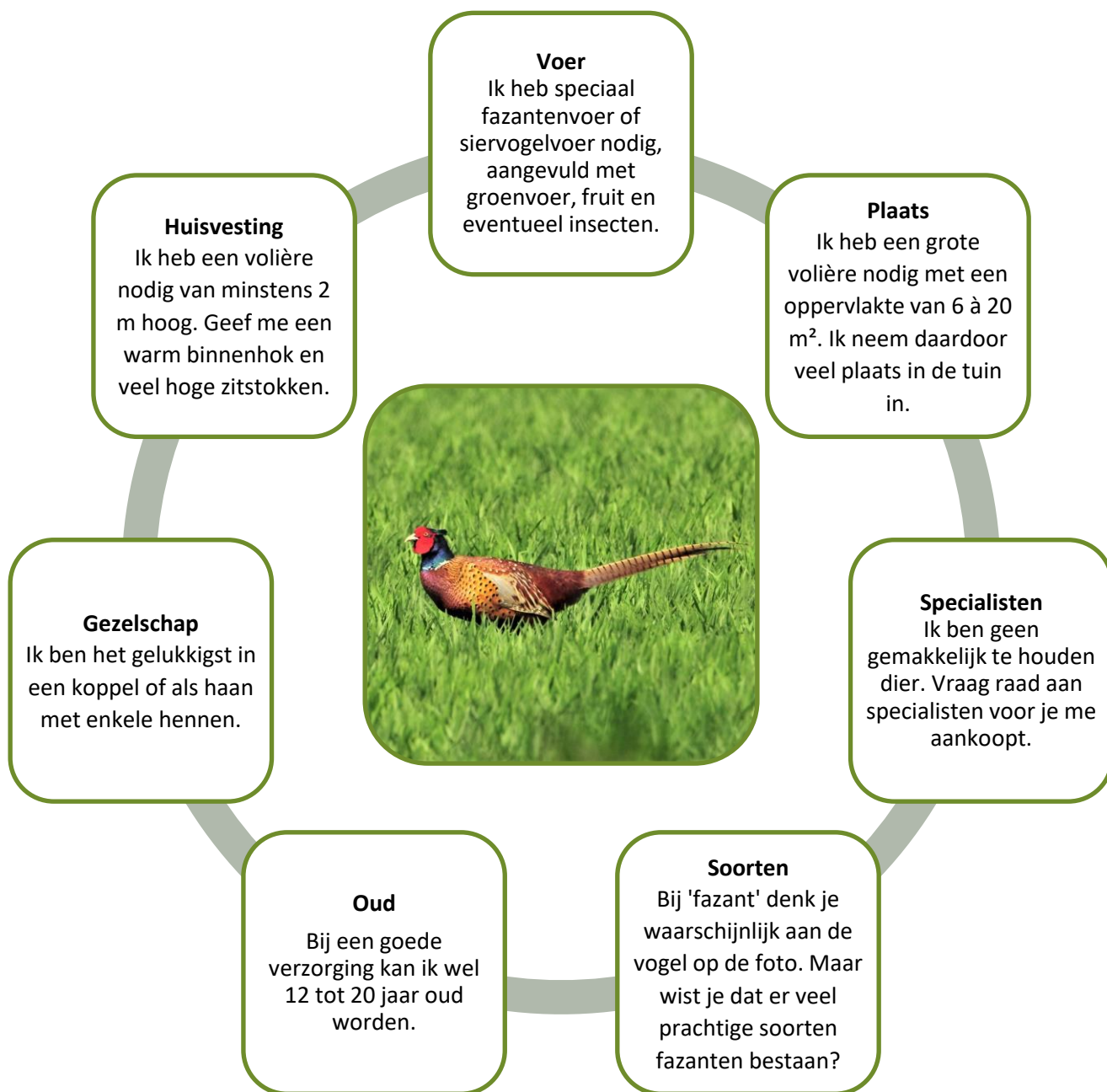
Phasianinae

////////////////////////////////////

INHOUD

1	Overzicht	3
2	Natuurlijk gedrag en behoeften	4
3	Huisvesting en verzorging	5
3.1	Huisvesting	5
3.1.1	Gezelschap	5
3.1.2	Hok & ren	5
3.1.3	Verrijking	6
3.2	Voeding	6
3.2.1	Groep 1: tragopanen, oorfazanten, glansfazanten, koklasfazanten, wallichfazanten	6
3.2.2	Groep 2: kraagfazanten, hoenderfazanten, langstaartfazanten	6
3.2.3	Groep 3: argusfazanten, pauwfazanten, vuurrugfazanten	6
3.3	Verzorging	6
4	Gedrag en omgang met het dier	7
5	Gezondheid	7
5.1	Voortplanting en bijhorend gedrag	7
5.2	Meest voorkomende gezondheidsproblemen	8
6	Aankoop of adoptie	9
7	Kosten	9

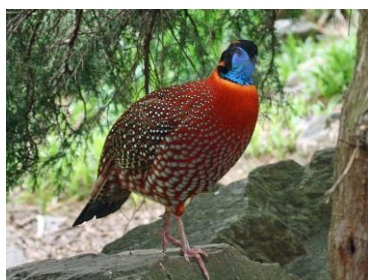
1 OVERZICHT

2 NATUURLIJK GEDRAG EN BEHOEFTE

De fazanten vormen een groep van meer dan 50 soorten. Populaire soorten zijn de lady amherstfazant (*Chrysolophus amherstiae*), blauwe oorfazant (*Crossoptilon auritum*), satyr tragopan (*Tragopan satyra*), palawan pauwfazant (*Polyplectron emphanum*), zilverfazant (*Lophura nycterrmera*), swinhoe fazant (*Lophura swinhoei*), goudfazant (*Chrysolophus pictus*), pauwfazant (*Polyplectron germain*), koningsfazant (*Syrmaticus reevesii*) en bosfazant (*Phasianus colchicus*). Alle behoren ze tot de subfamilie van de *Phasianinae*, waartoe ook de pauwen, boshoenders en kippen behoren. Globaal worden de fazanten in drie groepen ingedeeld:

- **Groep 1: tragopanen, oorfazanten, glansfazanten, koklasfazanten, wallichfazanten**
Deze soorten leven in gematigde klimaten op hogere hoogten. Ze eten vooral plantaardig voedsel. Buiten de broedtijd leven ze in groepen, tijdens de broedtijd leven ze in paren.
- **Groep 2: kraagfazanten, hoenderfazanten, langstaartfazanten**
Deze soorten komen in iets warmere gebieden voor. Ze eten vooral plantaardig voedsel, aangevuld met insecten, larven en eieren. Ze houden zich op in dicht struikgewas, in paren of in kleine groepen.
- **Groep 3: argusfazanten, pauwfazanten, vuurrugfazanten**
Deze soorten leven in tropische regenwouden. Hun natuurlijke voedsel bestaat uit vruchten, zaden, wormen, insecten en kleine gewervelde dieren. Doorgaans leven de haan en hen apart.

Voorbeeld uit groep 1: de soort *Tragopan temminckii*

Voorbeeld uit groep 2: de soort *Chrysolophus pictus*

Voorbeeld uit groep 3: de soort *Polyplectron napoleonis*

Indeling in het dierenrijk

Rijk	Animalia (Dieren)
Stam	Chordata (Chordadieren)
Klasse	Aves (Vogels)
Orde	Galliformes (Hoenders)
Familie	Phasianidae (Fazantachtigen)
Subfamilie	Phasianinae (Echte fazanten)

De fazantensoort *Phasianus colchicus* is in onze streken geïntroduceerd als jachtwild. Het is niet zeker of dit al door de Romeinen gebeurde of pas in de middeleeuwen. Van oorsprong komt deze soort uit Zuidwest-Azië. Deze fazant slaapt 's nachts vaak in kleine groepen in bomen en eet van nature granen, zaden en bessen. De andere soorten fazanten worden enkel als siervogels in gevangenschap gehouden.

De bekende fazantensoort *Phasianus colchicus*, die in onze streken verwilderd is en bejaagd wordt voor zijn vlees.

3 HUISVESTING EN VERZORGING

3.1 HUISVESTING

3.1.1 Gezelschap

Vrijwel alle fazantensoorten kunnen in koppels gehouden worden, maar beter is een haan met meerdere hennen. Zorg er wel voor dat de hennen genoeg plaats en schuilmogelijkheden hebben om de hanen te ontwijken. Zet nooit twee hanen bij elkaar, want zij kunnen bijzonder agressief tegen elkaar zijn.

Je kan fazanten samenhouden met duiven, pauwen, kalkoenen, geiten en schapen. Hou nooit verschillende fazantensoorten bij elkaar, want zij kunnen onderling gaan kruisen.

3.1.2 Hok & ren

Fazanten worden het best in ruime volières gehouden met een hoogte van minstens 2 m. Ze moeten daarin ook een plaats hebben om te schuilen voor regen en wind, bij voorkeur in de vorm van een binnenhok. Bij niet-winterharde soorten moet het mogelijk zijn om het binnenhok te verwarmen. Zowel in het binnenhok als in de ren moeten zitstokken aanwezig zijn met een doorsnede van 3 tot 8 cm op een hoogte van minstens een 1,20 m t.o.v. de grond. Scherm de volière langs boven af met netten, maar niet met stevige draad. Zo voorkom je dat de vogels gewond geraken als ze tegen de bovenkant aan vliegen.

Richt de volière in met beplanting die schaduw biedt en een zonnig gedeelte voor zonnebaden. Geschikte planten zijn o.a. hultst, coniferen, bamboe, bosbessen, rododendron, Gelderse roos, haagbeuk, hazelaar, klimop, skimmia, vlinderstruik en wingerd. Als bodemmateriaal is zand goed geschikt. Het kan tegelijk dienst doen als zandbad.

De afmetingen voor de volière verschillen per soort. Enkele richtlijnen:

Richtlijnen voor de afmetingen van de verblijven van fazanten

Groep	Buitenruimte	Binnenhok
Tragopanen	14 m ²	N.v.t., beschutting in buitenruimte
Oorfazanten	20 m ²	4 x 4 m
Glansfazanten	20 m ²	4 x 4 m
Wallichfazanten	10 m ²	N.v.t., beschutting in buitenruimte
Kraagfazanten	8 m ²	N.v.t., beschutting in buitenruimte
Hoenderfazanten	8 m ²	N.v.t., beschutting in buitenruimte

Dagelijks

- Verwijder bederfbare voederresten
- Voer de dieren
- Controleer of er nog voldoende water is en ververs het eventueel
- Controleer of de dieren zich normaal gedragen en er gezond uitzien
- Controleer of de volière intact is en er geen ontsnappingsmogelijkheden zijn

Minstens eenmaal per week

- Maak het binnenhok proper en ververs de vuile bodembedekking, met name onder de zitstokken
- Verwijder de ontlasting uit de volière, bijvoorbeeld met een hark
- Was de drinkemmer uit met zuiver water
- Was de voerbak uit
- Vul grit en maagkiezel bij

Een aantal keer per jaar

- Reinig en ontsmet de zitstokken
- Behandel het hok tegen parasieten

4 GEDRAG EN OMGANG MET HET DIER

Fazanten worden gehouden voor het vlees of als siervogel. Sommige soorten kunnen nerveus en agressief zijn. Het zijn geen dieren die gemakkelijk hanteerbaar of tam zijn, met uitzondering van de tragopanen. Fazanten kunnen spectaculaire kleuren hebben en zijn een lust om naar te kijken.

Als het koud is, kan je niet-winterharde soorten gemakkelijk in het binnenverblijf lokken door daar het licht te laten branden tot het buiten donker is. De vogels worden aangetrokken door het licht en zullen vanzelf naar binnen gaan.

Het houden van fazanten is erg boeiend, maar er zijn ook negatieve kanten. De soorten van groep 1 kunnen veel schade berokkenen aan planten en staan er om bekend dat ze de planten zelfs uitgraven om de wortels te kunnen opeten. Je moet de volière goed onderhouden om geuroverlast door de uitwerpselen en etensresten te vermijden en ziektes te voorkomen. Hou er ook rekening mee dat het voer andere dieren zal aantrekken, zoals muizen, ratten en wilde vogels. Een goed ontwerp van het verblijf is dus nodig om dit te voorkomen.

5 GEZONDHEID

5.1 VOORTPLANTING EN BIJHOREND GEDRAG

Bij volwassen dieren is de mannelijke fazant duidelijk te herkennen aan het kleurrijke verenkleed en de staartlengte. Vrouwelijke dieren zijn over het algemeen minder opvallend gekleurd en hebben een kortere staart. Het geslachtsonderscheid bij kuikens is vaak lastig en echt specialistenwerk. Afhankelijk van de soort, is het geslacht van de kuikens te herkennen aan de kleur, aftekeningen, ontwikkeling van het verenkleed, pootdikte en gedrag.

Afhankelijk van de soort varieert het nest van een eenvoudige kuil op de grond tot een bouwsel in de bomen. De broedtijd varieert van 19 tot 29 dagen. Bij de glansfazanten, de oorfazanten, de tragopanen, de

wallichfazanten en de vuurrugfazanten brengen de ouderdieren samen de kuikens groot. De haan wordt daarom bij de hen en kuikens gehouden tijdens het broeden en de opfokperiode. Alleen als de haan te driftig is, wordt deze van de rest van de familie gescheiden. Bij de andere soorten fazanten staat de hen alleen in voor het grootbrengen van de kuikens. De haan kan zelfs agressief worden en de kuikens doden. Verwijder daarom de haan tijdens de broed- en opfokperiode.

De kuikens kunnen grootgebracht worden met kruimelvoer speciaal voor de opfok van fazanten en siervogels. Geef als extraatje meelwormen en buffalowormen om aan de eiwitbehoefte te voldoen. Ze hebben de eerste weken veel warmte nodig.

5.2 MEEST VOORKOMENDE GEZONDHEIDSPROBLEMEN

Fazanten kunnen 12 tot 20 jaar oud worden. Een zieke fazant gaat bol zitten, minder of niet eten, heeft een moeilijke ademhaling, is lusteloos of heeft diarree. Neem bij ziekte contact op met een gespecialiseerde dierenarts.

De meest voorkomende gezondheidsproblemen bij fazanten zijn:

- **Newcastle virus of pseudo-vogelpest**
Symptomen: moeilijke ademhaling, hoesten, niezen, (bloederige) diarree, neurologische afwijkingen. De dieren kunnen besmet worden door wilde vogels. Virusdeeltjes kunnen tot wel 15 km via de wind vervoerd worden. Er is een vaccin beschikbaar. Veel liefhebbers van pluimvee en hoenders laten hun dieren preventief vaccineren.
- **Ziekte van Marek**
Symptomen: er zijn verschillende uitingsvormen: verlamingsverschijnselen door aantasting van de pootzenuwen, tumoren in organen, oogafwijkingen met onregelmatige pupilvorm. Deze ziekte wordt veroorzaakt door een herpesvirus. Er is een vaccin beschikbaar.
- **Zwartkopziekte of histomoniasis**
Symptomen: aantasting van de darmen en lever zorgt voor felgele diarree, soms komt ook een donkerverkleuring van de kop voor. De ziekte wordt veroorzaakt door een eencellige parasiet, *Histomonas meleagridis*. Hou fazanten liever niet samen met kippen. Deze kunnen drager zijn van de parasiet zonder zelf ziek te worden, maar ze kunnen wel de fazanten besmetten. Bij de dierenarts zijn medicijnen te verkrijgen in geval van een uitbraak.
- **Wormen**
Symptomen: vermagering, algehele slechte conditie, waterige of gele mest. Hou preventief het hok en de ren goed schoon. De dierenarts heeft speciale ontwormingsmiddelen voor vogels.
- **Coccidiose**
Symptomen: slome indruk, bol zitten, vermageren, diarree, in een later stadium met bloed erbij. Coccidiose wordt veroorzaakt door eencellige parasieten die de darmwand beschadigen. Het is erg besmettelijk via de ontlasting. De dierenarts kan geschikte medicijnen voorschrijven.

6 AANKOOP OF ADOPTIE

Fazanten zijn prachtige dieren en een lust om naar te kijken. Het zijn echter geen gemakkelijke dieren om te houden en er is heel wat kennis en ervaring vereist. Denk daarom goed na voordat je besluit om fazanten te gaan houden:

- Mag de soort van jouw keuze gehouden worden?
- Heb je speciale documenten nodig zoals CITES-documenten om de soort te mogen houden?
- Is de soort winterhard of niet en kan je indien nodig een verwarmde binnenruimte voorzien?
- Heb je genoeg plaats voor een ruime volière?
- Besef je dat de aankoop en inrichting van de volière en het binnenhok veel geld kosten?
- Kan je gedurende de komende 12 tot 20 jaar voor de dieren zorgen?
- Heb je genoeg tijd om de fazanten te verzorgen?
- Is er iemand die de vogels kan verzorgen als je op vakantie gaat?
- Weet je hoe de soort zich voortplant?
- Heb je ongeveer 4 euro per maand per fazant over voor de voeding en verzorging (dit is vooral bij soorten die insecten nodig hebben?)

Meer informatie over de verschillende soorten en waar je ze kan kopen, kan je hier vinden:

- [Vlaams Interprovinciaal Verbond van Fokkers van Neerhofdieren](#)
- [Aviornis International vzw](#)
- [World Pheasant Association Benelux](#)

Koop fazanten bij hobbykwekers en liefhebbers, want zij kunnen je alle nodige informatie geven. Koop enkel geringde dieren. Wees kritisch en durf vragen te stellen. Als koper ben je verantwoordelijk voor een goede keuze. Koop geen zwakke of zieke dieren, zo hou je immers foutieve handel in stand. Let goed op of de dieren geen verwondingen of vervormingen hebben. Als je verwaarloosde dieren opmerkt, dan kan je dit melden bij de Dienst Dierenwelzijn [Meldpunt verwaarloosde en mishandelde dieren](#).

Fazanten moeten voorzichtig getransporteerd worden. Gebruik speciale transportkisten die verluchtingsgaten in de zijwanden hebben. Het deksel moet langs de binnenzijde bekleed zijn met zacht materiaal zodat de fazanten hun kop niet kunnen verwonden. Zorg er voor dat de bodem voldoende grip geeft aan de dieren.

Richt het verblijf in voordat je de fazanten koopt. Geef in het begin hetzelfde voer als de vorige eigenaar en laat ze geleidelijk aan nieuw voer wennen.

7 KOSTEN

Fazanten kosten, afhankelijk van de soort, 10 tot 100 euro per stuk. Een volière kan men zelf bouwen of laten plaatsen. Dit kost al snel meer dan 1000 euro. Een voerbak en drinkemmer heb je al voor zo'n 35 euro. Reken op ongeveer 4 euro per fazant per maand voor het voer en verzorging. Voor soorten die insecten en fruit eten en in de winter verwarming nodig hebben, lopen deze kosten snel op.

Postadres

Koning Albert II-laan 15 bus 548
1210 Brussel
vlaanderen.be/dierenwelzijn